پروتکل کارآزمایی بالینی
مرکز ثبت کارآزمایی بالینی ایران

۱۴۰۵/۰۸/۱۶

اثربخشی برنامه آموزشی-درمانی واقع‌بنیاد بر بهبود معنای زندگی، امید به زندگی و خوداندیشی دانش‌آموزان

چکیده پروتکل

هدف ازمطالعه

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی اثربخشی برنامه آموزشی-درمانی واقع‌بنیاد بر بهبود سه سازه‌ی بنیادین روان‌شناختی نوجوانان یعنی «خوداندیشی»، «معنای زندگی» و «امید به زندگی» است.

طراحی

این پژوهش یک مطالعه نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون و گروه کنترل است. از میان جامعه در دسترس، ۳۰ نفر بر اساس معیارهای ورود و عدم ورود انتخاب و سپس با استفاده از روش تصادفی‌سازی ساده (قرعه‌کشی) در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) جایگزین می‌شوند. این مطالعه از نظر فاز کارآزمایی در فاز مقدماتی (Pilot/Phase II) قرار دارد و هدف آن ارزیابی اولیه اثربخشی و امکان‌سنجی اجرای برنامه واقع‌بنیاد در جمعیت نوجوانان است.

نحوه و محل انجام مطالعه

با توجه به ماهیت مداخله روان‌شناختی، کورسازی دوطرفه امکان‌پذیر نیست؛ با این حال، تحلیل داده‌ها توسط فردی خارج از فرایند اجرای جلسات و بر اساس داده‌های کدگذاری‌شده صورت می‌گیرد تا خطای احتمالی کاهش یابد.

شرکت کنندگان/شرایط ورود و عدم ورود

شرایط ورود به مطالعه دانش‌آموز بودن در مقطع متوسطه دوم. داشتن رضایت آگاهانه خود فرد و والدین برای شرکت در پژوهش. شرایط عدم ورود به مطالعه ابتلا به اختلالات شدید روان‌پزشکی یا ناتوانی شناختی که مانع شرکت مؤثر در جلسات شود (براساس خوداظهاری یا گزارش والدین/مدرسه). غیبت بیش از سه جلسه از برنامه آموزشی-درمانی.

گروه‌های مداخله

گروه آزمایش: دانش‌آموزان این گروه طی ۱۵ جلسه در برنامه آموزشی-درمانی واقع‌بنیاد شرکت می‌کنند. گروه کنترل: شرکت‌کنندگان این گروه طی دوره پژوهش هیچ‌گونه مداخله‌ای دریافت نکرده و صرفاً در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون شرکت خواهند کرد.

متغیرهای پیامد اصلی

معنای زندگی (بر اساس پرسشنامه معنای زندگی استگر و همکاران، 2006)؛ امید به زندگی (بر اساس مقیاس امید اسنایدر و همکاران، 1991)؛ خوداندیشی (بر اساس پرسشنامه خوداندیشی گرانت و همکاران، 2002).

اطلاعات عمومی

علت بروز رسانی

نام اختصاری

اطلاعات ثبت در مرکز

شماره ثبت کارآزمایی در مرکز: **IRCT20250909067193N1**

تاریخ تایید ثبت در مرکز: **2025-09-15, ۱۴۰۴/۰۶/۲۴**

زمان‌بندی ثبت: **retrospective**

آخرین بروز رسانی: **2025-09-15, ۱۴۰۴/۰۶/۲۴**

تعداد بروز رسانی‌ها: **0**

تاریخ تایید ثبت در مرکز

2025-09-15, ۱۴۰۴/۰۶/۲۴

اطلاعات تماس ثبت کننده

نام

حسین حسین زاده

نام سازمان / نهاد

کشور

جمهوری اسلامی ایران

تلفن

+98 61 3333 1881

آدرس ایمیل

h.hosseinzade3690@iau.ir

وضعیت بیمار گیری

بیمار گیری تمام شده

منبع مالی

تاریخ شروع بیمار گیری مورد انتظار

2024-09-22, ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

تاریخ پایان بیمار گیری مورد انتظار

2024-10-22, ۱۴۰۳/۰۸/۰۱

تاریخ شروع بیمارگیری تحقق یافته

خالی

تاریخ پایان بیمارگیری تحقق یافته

خالی

تاریخ خاتمه کارآزمایی

خالی

عنوان علمی کارآزمایی

اثربخشی برنامه آموزشی-درمانی واقع‌بنیاد بر بهبود معنای زندگی، امید به زندگی و خوداندیشی دانش‌آموزان

عنوان عمومی کارآزمایی
اثربخشی برنامه آموزشی–درمانی واقع‌بنیاد بر بهبود معنای زندگی، امید به زندگی و خوداندیشی دانش‌آموزان
هدف اصلی مطالعه
درمانی
شرایط عمده ورود و عدم ورود به مطالعه
شرایط عمده ورود به مطالعه قبل از تصادفی سازی:
- دانش‌آموز بودن در مقطع متوسطه دوم (پایه‌های دهم تا دوازدهم). - رضایت داوطلبانه دانش‌آموز و والدین برای شرکت در پژوهش. حضور مستمر در جلسات مداخله.
شرایط عمده عدم ورود به مطالعه قبل از تصادفی سازی:
- داشتن سابقه بیماری روانی شدید یا مصرف داروهای روان‌پزشکی بر اساس گزارش مدرسه یا والدین.
سن
از سن **15 ساله** تا سن **18 ساله**
جنسیت
مذکر

فاز مطالعه
مصداق ندارد
گروه‌های کور شده در مطالعه
اطلاعات موجود نیست
حجم نمونه کل
حجم نمونه پیش‌بینی شده: **30**
تصادفی سازی (نظر محقق)
اختصاص تصادفی به گروه‌های مداخله و کنترل
توصیف نحوه تصادفی سازی
روش تصادفی‌سازی در این مطالعه از نوع تصادفی‌سازی ساده خواهد بود. واحد تصادفی‌سازی: فردی؛ بدین معنا که هر دانش‌آموز به‌صورت مستقل در یکی از دو گروه قرار خواهد گرفت. ابزار تصادفی‌سازی: برای تولید توالی تصادفی از جدول اعداد تصادفی یا نرم‌افزار رایانه‌ای (مانند تابع RAND در اکسل) استفاده خواهد شد. نحوه ساخت توالی: فهرست شماره‌های دانش‌آموزان واجد شرایط تهیه می‌شود و بر اساس توالی تولیدشده توسط ابزار، به‌ترتیب در دو گروه آزمایش و کنترل تخصیص خواهند یافت. پنهان‌سازی (allocation concealment): توالی تخصیص از پیش توسط فردی خارج از تیم پژوهش آماده و در پاکت‌های مهروموم‌شده و شماره‌گذاری‌شده قرار داده خواهد شد. پژوهشگر اجراکننده صرفاً در زمان ورود هر شرکت‌کننده، پاکت مربوط را باز کرده و گروه او را مشخص خواهد کرد. بدین ترتیب امکان پیش‌بینی یا دست‌کاری توالی تخصیص به حداقل می‌رسد.
کور سازی (به نظر محقق)
کور نشده است
توصیف نحوه کور سازی
دارو نما
ندارد
اختصاص به گروه‌های مطالعه
موازی
سایر مشخصات طراحی مطالعه

کد ثبت در سایر مراکز ثبت بین‌المللی

خالی

تاییدیه کمیته‌های اخلاق

1

کمیته اخلاق
نام کمیته اخلاق
کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی – واحد اهواز
آدرس خیابان
اهواز- بزرگراه گلستان- فرهنگ شهر
شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
۶۱۳۴۹-۳۷۳۳۳
تاریخ تایید
2025-08-04, ۱۴۰۴/۰۵/۱۳
کد کمیته اخلاق
IR.IAU.AHVAZ.REC.1404.361

بیماری‌های (موضوعات) مورد مطالعه

1

شرح
کاهش معنای زندگی؛ کاهش امید به زندگی؛ ضعف در خوداندیشی در نوجوانان
کد ICD-10
F32.9
توصیف کد ICD-10
Major depressive disorder, single episode, unspecified

متغیر پیامد اولیه

1

شرح متغیر پیامد
متغیر پیامد اولیه ۱نمره پرسشنامه Self-Reflection and Insight Scale (SRIS) برای سنجش «خوداندیشی» دانش‌آموزان. این مقیاس میزان تمایل و توانایی افراد در تأمل و بازاندیشی بر افکار و رفتارهای خود را ارزیابی می‌کند.متغیر پیامد اولیه ۲نمره پرسشنامه Meaning in Life Questionnaire (MLQ؛ Steger et al., 2006) برای سنجش «معنای زندگی» دانش‌آموزان. این پرسشنامه در دو بُعد «حضور معنا» و «جستجوی معنا» عمل می‌کند.متغیر پیامد اولیه ۳نمره مقیاس Hope Scale (Snyder et al., 1991) برای سنجش «امید به زندگی» دانش‌آموزان. این مقیاس دو مؤلفه اصلی «تفکر عامل» و «تفکر مسیرها» را ارزیابی می‌کند.
مقاطع زمانی اندازه‌گیری
مقاطع زمانی اندازه‌گیری ابتدای مطالعه، قبل از شروع مداخله (پیش‌آزمون)پس از پایان مداخله ۱۵ جلسه‌ای (پس‌آزمون)
نحوه اندازه‌گیری متغیر
نحوه اندازه‌گیری متغیرهاخوداندیشی: با استفاده از پرسشنامه خوداندیشی گرانت و همکاران (۲۰۰۲)؛ نسخه ترجمه‌شده و بومی‌شده در ایران.معنای زندگی: با استفاده از پرسشنامه معنای زندگی استگر و همکاران (۲۰۰۶)؛ نسخه ترجمه‌شده و بومی‌شده در ایران.امید به زندگی: با استفاده از مقیاس امید اسنایدر و همکاران (۱۹۹۱)؛ نسخه ترجمه‌شده و بومی‌شده در ایران.

متغیر پیامد ثانویه

خالی

گروه‌های مداخله

1

شرح مداخله
گروه مداخله: گروه مداخله:شرکت‌کنندگان این گروه در یک برنامه آموزشی–درمانی واقع‌بنیاد شرکت می‌کنند. این برنامه بر اساس اصول فلسفه رئالیسم و با هدف ارتقای معنای زندگی، امید به زندگی و خوداندیشی طراحی شده است. مداخله شامل ۱۵ جلسه گروهی بود

که طی آن، شرکت‌کنندگان در محیطی حمایتی و تعاملی با محتوای آموزشی–درمانی ساختاریافته مواجه می‌شوند. اجزای جلسات شامل:آموزش مفاهیم مرتبط با نیازهای وجودی و معنای زندگی،تمرین‌های شناختی و بازاندیشی فردی،فعالیت‌های گروهی و تمرین مهارت‌های ارتباطی،و تمرکز بر پرورش نگرش مثبت و برنامه‌ریزی هدفمند برای آینده.هر جلسه حدود ۹۰ دقیقه برگزار می‌شود و توسط پژوهشگر آموزش‌دیده هدایت می‌گردد.

طبقه بندی
درمانی - غیره

2

شرح مداخله
گروه کنترل:شرکت‌کنندگان این گروه در طول دوره مطالعه هیچ‌گونه مداخله آموزشی–درمانی دریافت نمی‌کنند و صرفاً در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون مورد سنجش قرار می‌گیرند.

طبقه بندی
درمانی - غیره

مراکز بیمار گیری

1

مرکز بیمار گیری
نام مرکز بیمار گیری
مسجد قائمیه اهواز
نام کامل فرد مسوول
حسین حسین زاده
آدرس خیابان
شیخ‌بهاء شمالی، بن‌بست مرداد
شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
6133874173
تلفن
+98 916 090 8161
ایمیل
h.hosseinzadeh135@gmail.com

حمایت کنندگان / منابع مالی

1

حمایت کننده مالی
نام سازمان / نهاد
دانشگاه آزاد اسلامی
نام کامل فرد مسوول
شهرام لک
آدرس خیابان
اهواز- بزرگراه گلستان- فرهنگ شهر
شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
۶۱۳۴۹-۳۷۳۳۳
تلفن
+98 61 3334 8421
ایمیل
info@iauahvaz.ac.ir
ردیف بودجه
کد بودجه
آیا منبع مالی همان سازمان یا نهاد حمایت کننده مالی است؟
بلی
عنوان منبع مالی
دانشگاه آزاد اسلامی
درصد تامین مالی مطالعه توسط این منبع
100
بخش عمومی یا خصوصی
عمومی
مبدا اعتبار از داخل یا خارج کشور
داخلی
طبقه بندی منابع اعتبار خارجی
خالی
کشور مبدا
طبقه بندی موسسه تامین کننده اعتبار
دانشگاهی

فرد مسوول پاسخگویی عمومی کارآزمایی

اطلاعات تماس
نام سازمان / نهاد
دانشگاه آزاد اسلامی
نام کامل فرد مسوول
حسین حسین زاده
موقعیت شغلی
دانشجوی کارشناسی ارشد
آخرین مدرک تحصیلی
لیسانس
سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها
روانشناسی
آدرس خیابان
هواز- بزرگراه گلستان- فرهنگ شهر
شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
۶۱۳۴۹-۳۷۳۳۳
تلفن
0098613331881
ایمیل
h.hosseinzadeh135@gmail.com

فرد مسوول پاسخگویی علمی مطالعه

اطلاعات تماس
نام سازمان / نهاد
دانشگاه آزاد اسلامی
نام کامل فرد مسوول
حسین حسین زاده
موقعیت شغلی
دانشجوی کارشناسی ارشد
آخرین مدرک تحصیلی
لیسانس
سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها
روانشناسی
آدرس خیابان
اهواز- بزرگراه گلستان- فرهنگ شهر
شهر
اهواز
استان

خوزستان
کد پستی
۶۱۳۴۹-۳۷۳۳۳
تلفن
0098613331881
ایمیل
h.hosseinzadeh135@gmail.com

فرد مسوول به‌روز رسانی اطلاعات

اطلاعات تماس
نام سازمان / نهاد
دانشگاه آزاد اسلامی
نام کامل فرد مسوول
حسین حسین زاده
موقعیت شغلی
دانشجوی کارشناسی ارشد
آخرین مدرک تحصیلی
لیسانس
سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها
روانشناسی
آدرس خیابان
اهواز- بزرگراه گلستان- فرهنگ شهر
شهر
اهواز
استان
خوزستان
کد پستی
۶۱۳۴۹-۳۷۳۳۳
تلفن
0098613331881
ایمیل
h.hosseinzadeh135@gmail.com

برنامه انتشار

فایل داده شرکت کنندگان (IPD)
بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد
پروتکل مطالعه
بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد
نقشه آنالیز آماری
بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد
فرم رضایتنامه آگاهانه
بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد
گزارش مطالعه بالینی
بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد
کدهای استفاده شده در آنالیز
بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد
نظام دسته‌بندی داده (دیکشنری داده)
بله - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود دارد
عنوان و جزییات بیشتر در مورد داده/مستند
عنوان: داده‌های خام پرسشنامه‌ها و جداول آماری پژوهش «اثربخشی برنامه آموزشی–درمانی واقع‌بنیاد بر بهبود معنای زندگی، امید به زندگی و خوداندیشی دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم مسجد قائمیه اهواز»
جزئیات: داده‌های فردی شرکت‌کنندگان شامل نمرات خام پرسشنامه‌های معنای زندگی (Steger et al., 2006)، امید به زندگی (Snyder et al., 1991) و خوداندیشی (Grant et al., 2002) در مقاطع پیش‌آزمون و پس‌آزمون گردآوری می‌شوند. این داده‌ها پس از حذف هرگونه اطلاعات شناسایی‌کننده، قابلیت اشتراک‌گذاری دارند. همچنین جداول آماری (توصیفی و استنباطی) استخراج‌شده از این داده‌ها نیز در صورت نیاز در دسترس خواهد بود. داده‌ها صرفاً در چارچوب اهداف پژوهشی و با رعایت ملاحظات اخلاقی قابل استفاده خواهند بود.
بازه زمانی امکان دسترسی به داده/مستند
بازه زمانی امکان دسترسی به داده‌ها/مستندات: دسترسی به داده‌ها و مستندات پژوهش از شش ماه پس از دفاع و تصویب نهایی پایان‌نامه (سال 1404) آغاز می‌شود و تا پنج سال پس از آن (تا پایان سال 1409) برای پژوهشگران علاقه‌مند امکان‌پذیر خواهد بود. پس از این بازه، داده‌ها صرفاً در صورت درخواست موجه پژوهشی و با تأیید کمیته اخلاق قابل ارائه خواهد بود.
کسانی که اجازه دارند به داده/مستند دسترسی پیدا کنند
کسانی که اجازه دارند به داده‌ها/مستندات دسترسی پیدا کنند: داده‌ها و مستندات این پژوهش پس از غیرقابل‌شناسایی‌سازی شرکت‌کنندگان، صرفاً برای پژوهشگران و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی که درخواست رسمی ارائه دهند، قابل دسترسی خواهد بود. همچنین، دانشجویان تحصیلات تکمیلی در رشته‌های مرتبط (روان‌شناسی، مشاوره، علوم تربیتی) می‌توانند با معرفی‌نامه معتبر از دانشگاه خود درخواست دسترسی نمایند. دسترسی برای اشخاص حقیقی یا نهادهای غیرعلمی و تجاری امکان‌پذیر نخواهد بود.
به چه منظور و تحت چه شرایطی داده/مستند قابل استفاده است
به چه منظور و تحت چه شرایطی داده/مستند قابل استفاده است: داده‌ها و مستندات این پژوهش تنها برای اهداف علمی، آموزشی و پژوهشی و در راستای گسترش دانش در حوزه روان‌شناسی بالینی و علوم رفتاری قابل استفاده خواهد بود. استفاده از داده‌ها برای مقاصد تجاری، تبلیغاتی یا هرگونه فعالیت خارج از چارچوب علمی ممنوع است. شرایط استفاده عبارتند از: ارسال درخواست رسمی کتبی همراه با معرفی‌نامه از سوی دانشگاه یا مؤسسه پژوهشی. امضای توافق‌نامه محرمانگی و تعهد به عدم افشای هویت یا اطلاعات فردی شرکت‌کنندگان. استفاده صرفاً در قالب تحلیل‌های علمی (آمار توصیفی و استنباطی) که با اهداف پژوهش هم‌خوانی داشته باشد. ذکر منبع و استناد به این پژوهش در هرگونه انتشار نتایج مبتنی بر داده‌ها.
برای دریافت داده/مستند به چه کسی یا کجا مراجعه شود
برای دریافت داده/مستند به چه کسی یا کجا مراجعه شود: متقاضیان برای دریافت داده‌ها یا مستندات این پژوهش می‌توانند با پژوهشگر اصلی و استاد راهنما تماس حاصل نمایند. اطلاعات تماس به شرح زیر است: پژوهشگر اصلی: حسین حسین‌زاده – دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
یک درخواست برای داده/مستند چه فرایندی را طی می‌کند
یک درخواست برای داده/مستند چه فرایندی را طی می‌کند: پس از ارسال درخواست رسمی به پژوهشگر اصلی یا استاد راهنما (به همراه معرفی‌نامه مؤسسه متقاضی)، درخواست ثبت و بررسی اولیه می‌شود. در این مرحله، مدارک هویتی و هدف استفاده از داده‌ها بررسی خواهد شد. در صورت تأیید اولیه، متقاضی باید «فرم تعهدنامه محرمانگی و استفاده مسئولانه از داده‌ها» را تکمیل و امضا نماید. سپس درخواست برای بررسی نهایی به کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی – واحد اهواز ارجاع داده می‌شود. پس از تأیید کمیته اخلاق، داده‌های غیرقابل شناسایی‌سازی (De-identified data) یا مستندات مربوطه از طریق ایمیل یا یک بستر امن الکترونیکی در اختیار متقاضی قرار خواهد گرفت. کل این فرایند، در صورت تکمیل به‌موقع مدارک، معمولاً بین ۲ تا ۴ هفته زمان خواهد برد.
سایر توضیحات